

SHAKARIM UNIVERSITY

1934

Қазіргі университеттегі академиялық адалдық

Қасенов Дастан Даулетұлы
Комплаенс-офицер
НАО «Шәкәрім университеті»

Комплаенс дегеніміз не?

Комплаенс – адал басқару жүйесі.

Басты мақсат: бұзушылықты ғана анықтау емес, оның алдын алатын тиімді және ашық университеттік орта қалыптастыру.

01

Сәйкестік

Заңнаманы, ішкі нормативтік құжаттарды және этикалық талаптарды сақтау.

02

Қауіп-қәтердің алдын алу

Сыбайлас жемқорлық, мүдделер қақтығысы және академиялық бұзушылықтардың алдын алу.

03

Адалдық мәдениеті

Ашықтыққа, жауапкершілікке және әділдікке негізделген институционалдық орта қалыптастыру.

Академиялық адалдық дегеніміз не?

Академиялық адалдық – білім беру және ғылыми қызмет барысында шынайылық, әділдік, жауапкершілік, ашықтық және өзгенің еңбегін құрметтеу қағидаттарын сақтау.

Халықаралық **Center for Academic Integrity** академиялық адалдықтың алты негізгі құндылығын көрсетеді:

Академиялық адалдық неге комплаенс мәселесі?

01 Академиялық адалдық

02 Әділ бағалау

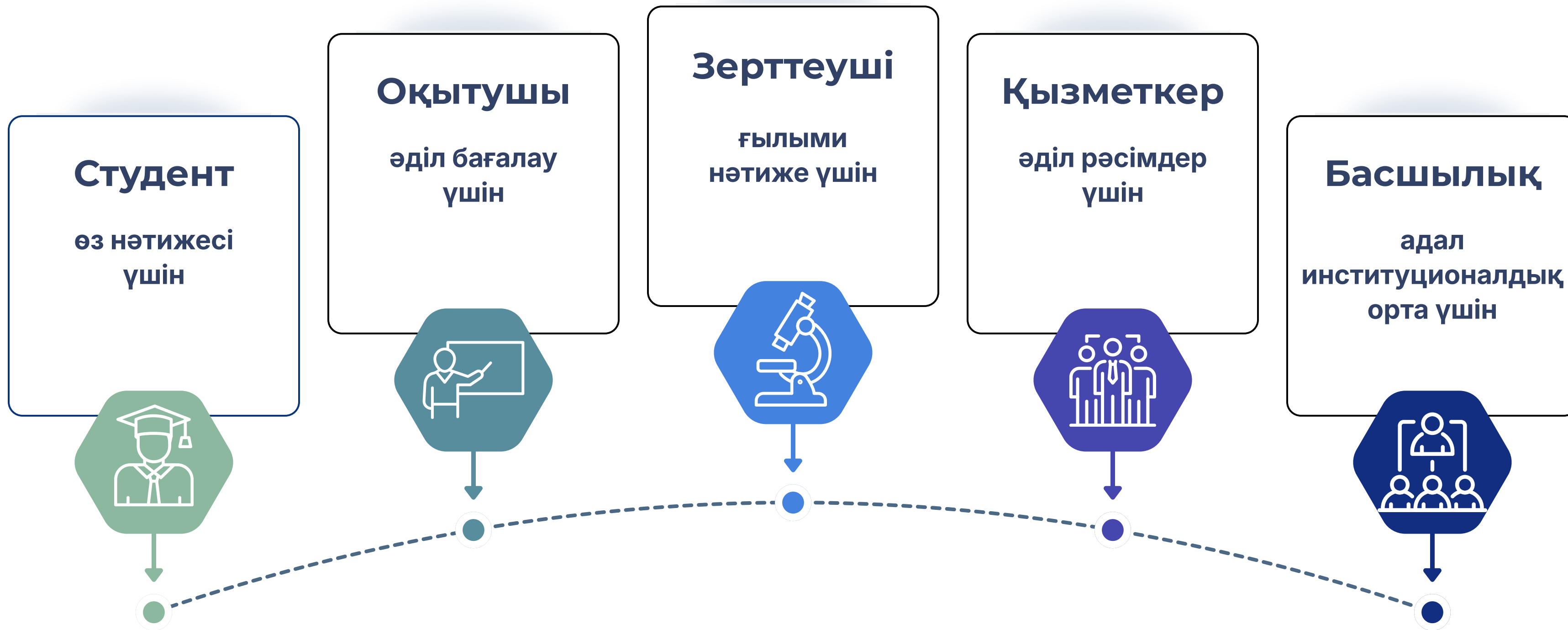
03 Сенімді шешімдер

04 Университетке деген
қоғамдық сенім

05 Бедел мен білім
сапасы

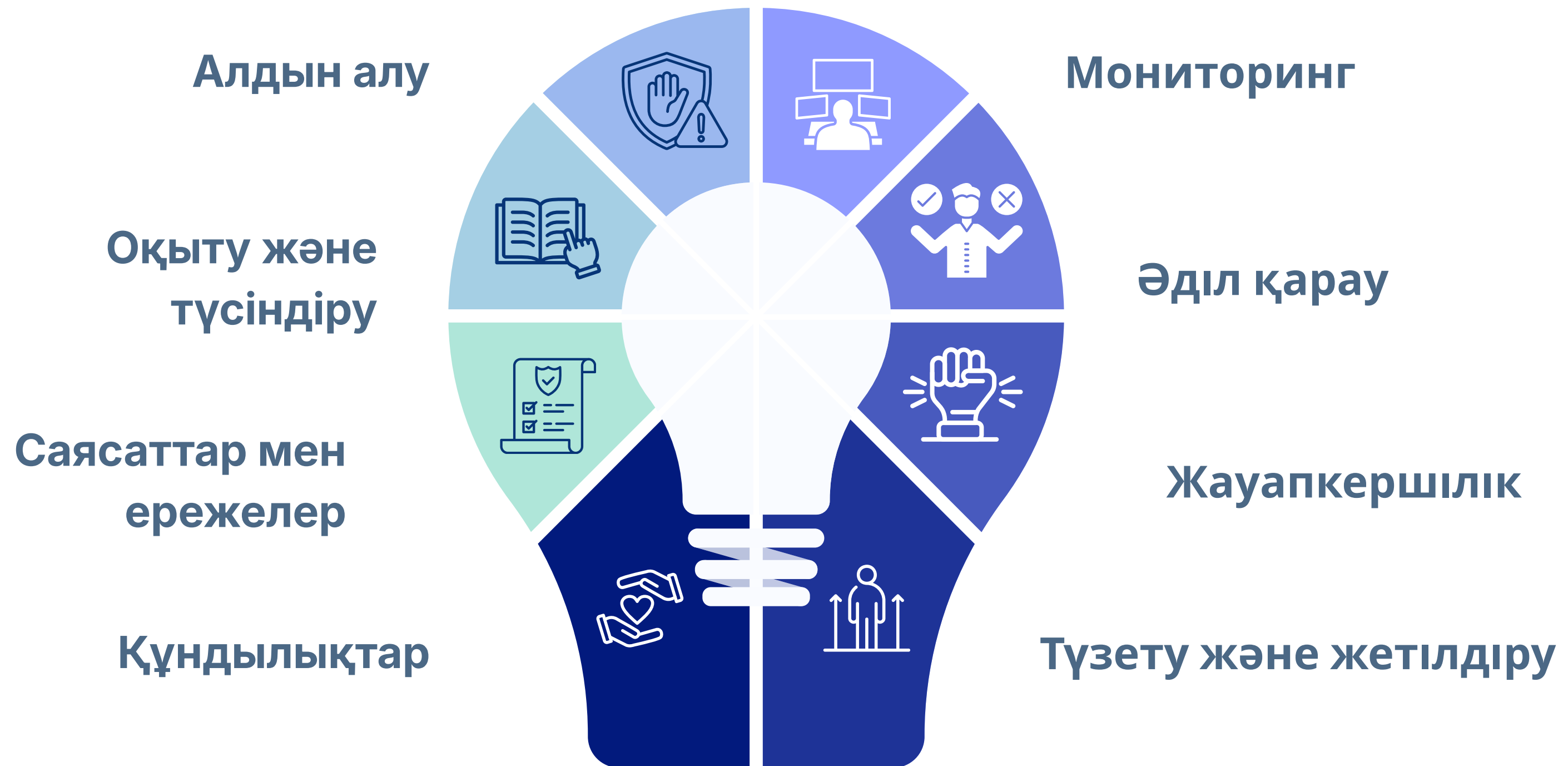
АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ – БҮКІЛ УНИВЕРСИТЕТКЕ ОРТАҚ

Академиялық адалдық – жүйе

Мақсат – бұзушылықты жазалау емес, адал мінез-құлықты қалыптастыратын жүйе құру.

Академиялық адалдыққа қатер төндіретін негізгі бұзушылықтар

01

Плагиат

өзгенің еңбегін тиісті сілтемесіз пайдалану.

02

Көшіру

бағалау кезінде рұқсат етілмеген көмекті пайдалану.

03

Фабрикация

жоқ деректерді немесе нәтижелерді ойдан шығару.

04

Фальсификация

деректерді немесе нәтижелерді әдейі өзгерту.

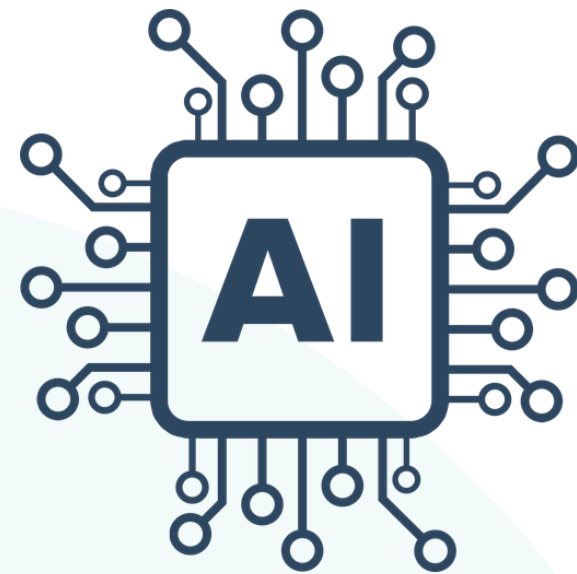
05

Академиялық аутсорсинг

жұмысты басқа адамға орындатып, өз жұмысы ретінде ұсыну.

Жасанды интеллект : жаңа мүмкіндіктер – жаңа тәуекелдер

Ақпаратты түсіндіру

Идеяларды құрылымдау

Тілдік редакциялау

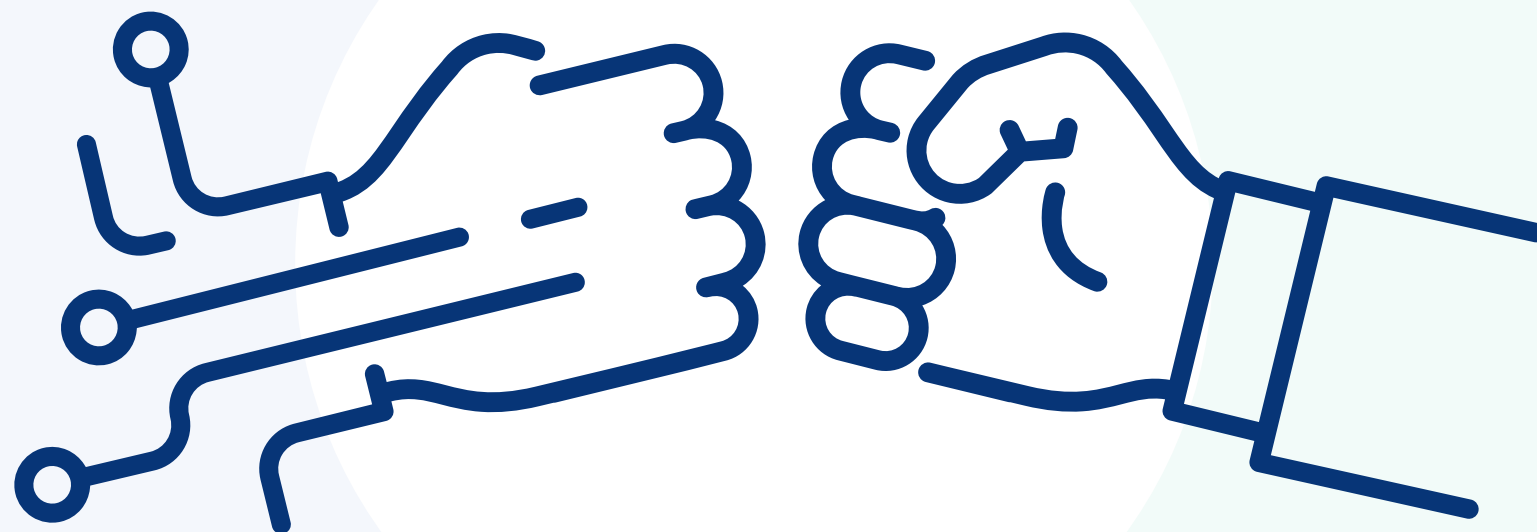
Оқу процесін қолдау

Дайын жұмысты өз еңбегі ретінде ұсыну

ЖИ қолданылғанын жасыру

Жалған деректерге сену

Жалған дереккөздерді пайдалану

ЖИ – құрал.

Академиялық жауапкершілік – адамның өзінде.

КЕЙС №1 – ЖИ арқылы дайын жұмысты ұсыну

ТАПСЫРМА:

«Эссені өз бетіңізше орындаңыз»

СТУДЕНТ:

ChatGPT арқылы дайын мәтін алды

Өз жұмысы ретінде тапсырды

? БҰЗУШЫЛЫҚ ПА? ИӘ

СЕБЕБІ: дербес орындалуы тиіс жұмыс орындалмады.

КЕЙС №2 – Емтихан кезінде телефон пайдалану

ЕРЕЖЕ: Смартфон пайдалануға тыйым салынған.

ЖАҒДАЙ: Студент емтихан кезінде телефон қолданды.

ТҮСІНДІРМЕСІ:
«Мен тек хабарламаға қарадым».

? БҰЗУШЫЛЫҚ ПА? ИӘ

Ереже нақты болса – оны сақтау міндетті.

КЕЙС №3 – Мүдделер қақтығысы

Қызметкердің жақын туысы
университеттің әлеуетті жеткізушісі болып
табылады.

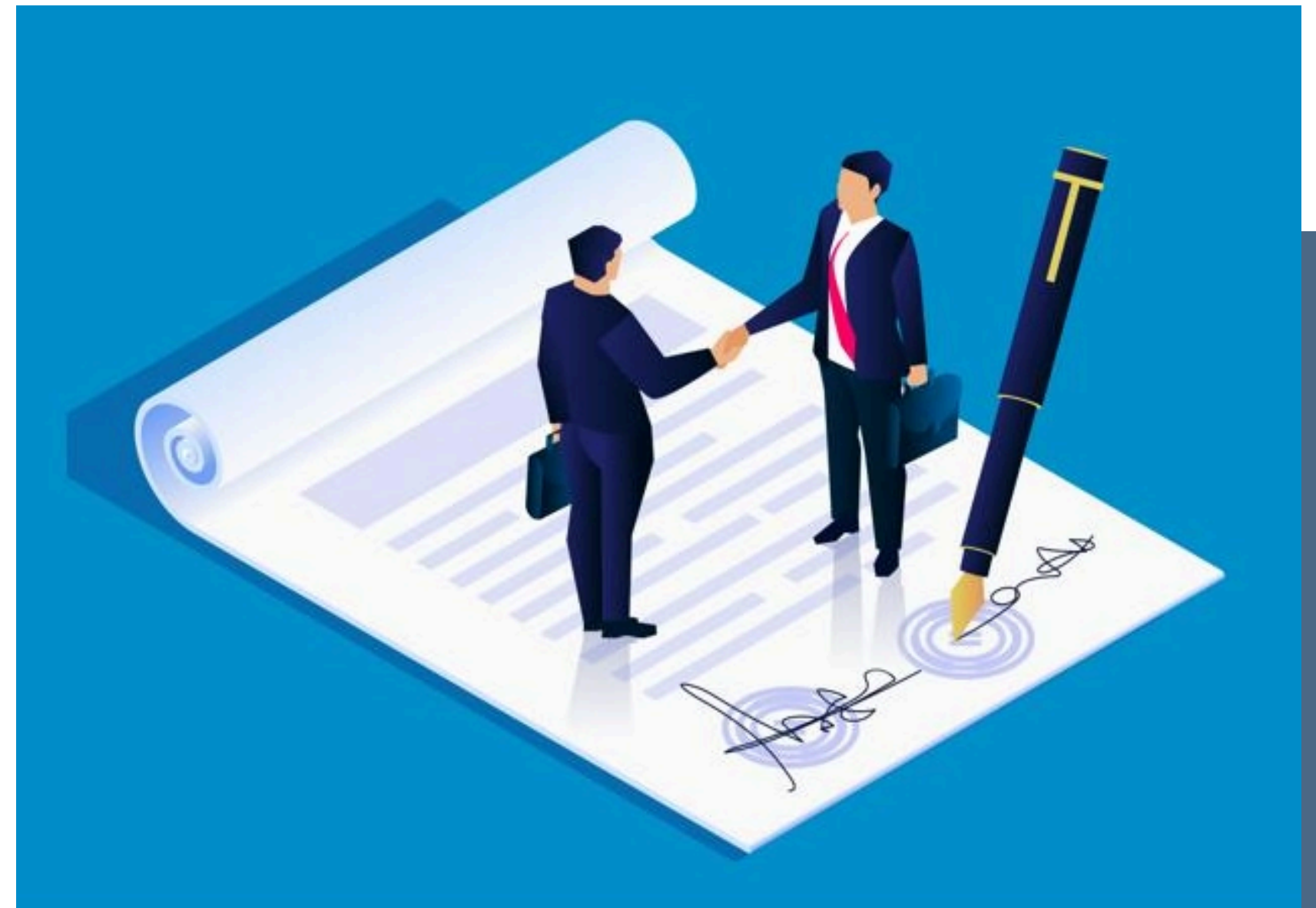
Қызметкер сатып алу туралы шешім
қабылдайтын комиссия құрамында.

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ
ЖАРИЯЛАНБАДЫ.

? БҰЛ КОМПЛАЕНС ҚАУПІ МЕ?

иә

*Қақтығысты ашу → шешім қабылдаудан
шеттетілу*

АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ ЛИГАСЫ

ҚАШАН? 2018 жылы құрылды

МИССИЯСЫ

- Білім сапасын арттыру
- Плагиатқа қарсы іс-қимыл
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл

НЕ ҮШІН ҚҰРЫЛДЫ?

Қазақстанның жоғары оқу орындарында
академиялық адалдықтың бірыңғай стандарттарын қалыптастыру үшін.

Егер күмән туса, не істеу керек?

Сұрақ қою – әлсіздік емес.
Бұл – академиялық
жауапкершілік.

ЗАҢ МЕН ТӘРТІП

АДАЛДЫҚ

Өз ісіңе адал болу.

Өзгенің еңбегін құрметтеу.

Ережені саналы түрде сақтау.

ЖАУАПКЕРШІЛІК

Өз шешімің мен әрекетіңе жауап беру.

Өз міндетіңді адал орындау.

Қателікті мойындау және түзету.

СЕНІМ

Әділдік пен ашықтықтан басталады.

Сенім бар жерде – сапалы білім бар.

Сенім бар жерде – мықты университет болады.

Қорытынды / сұрақтар

Назарларыңызға рақмет!
Сұрақтарыңыз бар ма?

Академиялық адалдық
Комплаенс
Мүдделер қақтығысы

Дастан Касенов
Комплаенс-офицер